

Delavska Pravica

Glasi krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop.; v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.— ~ Cena: za 1 mesec Din 4.—, za četrt leta Din 10.—, za pol leta Din 20.—; za inozemstvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 22, I. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.900

V novo rast!

Vemo, da se mora Jugoslovanska strokovna zveza boriti z velikimi težavami, ker je v naskrizju s skupinami, ki so ji po programu in ljudem zelo blizu, v izjavah celo večslovesno istovetne. Kljub tej sorodnosti jo namreč ostro zavračajo in nekateri jo hočejo celo kar iztrebiti.

To žvira iz časa, iz težav vsakdanjih dni in predvsem odtod, ker so danes besede, izgovorjene in tiskane, lažje od puha; dela in koraki napredka, zvestoba načelom, ki jih besede izražajo — pa težje od svinca.

In vendar! Eni in drugi nas uče, da današnji družbin sestav ni v redu, da je vrednotenje človeka in njegovega dela zadeto na korenino, da sistem, ki ga imenujejo kapitalističen, ni pravičen in da ga je treba zamenjati s pravičnejšim.

Kako to, da smo skoro do zadnjega enih »besed«, a kljub temu ni nikjer znaka, da »krivični sistem« spreminjamo, človeku pravico dajemo, ga zdravimo. Kje smo mi zavedni katoličani, ki naš idealistični verski nazor naravnost sili k delu za zmago pravice, ki nam bi morala biti najdražja. Kje smo vsi tisti, ki ne verujemo v »propad zapada«, temveč smo prepričani, da bo kultura oziroma, da Slovenci šele gremo v jasne dneve? Saj za to živimo, to nas v delu krepi, da ne omahnemo.

Vzroki nadlog so krivica, laž, nasilje; pomoč in ozdravitev pa je v ljubezni, pravici in poštenosti. Moderno, tako silno zamotano življenje nam moti pogled na to temeljno resnico, ki je sama po sebi vsakomur jasna. Tako se dogaja, da pomeni danes ista beseda celo ljudem iz istega duhovnega kroga dvoje nasprotij. In to zmedo še gojijo in povečujejo namenoma tisti, ki v krivici, laži in nasilju uživajo. Vsak dan vidimo, da se vprav temeljni našega gledanja na življenje prečudno izprevrta in zlobno izkrivljajo.

Saj je ljubezen do naroda, do ljudstva tako preprosto ena in ista in ohranitev in napredek našega rodu možna le po eni, pravi poti, pa vendar se različne skupine bijejo zato, ker vsaka slovenski rod po svoje »rešuje«. Jasno pa je, da se s tem okorišča le tretjic.

Vemo, da je kulturni napredek našega človeka le v sodelovanju vseh, v soodločanju vseh, v demokraciji. Saj širom domovine ne dobiš nasprotnika te ideje. Vsakokrat pa, ko krmar naliva gostom iz sode vino boljše ali kar edino prave demokracije, se pivcem močno kremžijo usta. Zmede je kriva le sebičnost in krivičnost; resnica tu zahteva od vsakega zopet zatajevanja in uklonitve.

Poglejmo še družabni sestav, da se nam zmeda razkrije do vse globine. Saj protisocialnih skupin ni, saj so celo vse le za to, da bi pomagale delovnemu človeku. Ni pa zarje, ki bi obetala to spremembo in še vsi strumni glasniki reda prerokujejo, da gre Evropa v propast in da rešitve ni. Ta zmeda je mnogim v korist in jo zaradi tega podpirajo.

In vendar rešitev mora priti. Zanj rastejo tisti, ki se izobrazujejo, neumorno pretehtajo potrebe časa, študirajo sredstva za boljšo bodočnost. Zanj rastejo tisti, ki jim je pravica in resnica ena, neodvisna od vetra in vremena, ki so pripravljene zanjo kaj žrtvovati. To rešitev bodo izvojevale le skupine z jasnimi in trdnimi pogledi na življenjske probleme in z močno odločno voljo. Skupine, ki bodo prežete z idealizmom žive, dejavne vere. V tako skupino rastimo mi!

Kdo je kriv?

Zadnje čase se pogosto dogaja v St. Vidu in okolici, da gospodje mojstri napadajo pri njih zaposlene pomočnike, češ da so le oni krivi in njihove strokovne organizacije, predvsem JSZ, da je prišlo do medsebojnih sporov. Vprašuje se, zakaj ni več potrebne sloge med mojstri in pomočniki, kot je bila pred 6, 7 leti. Odgovor na to nam bo lahak. Hočemo predočiti samo par primerov, ki dovolj nazorno kažejo, kdo je kriv, da ni sloge.

Pred 6, 7 leti so bili mizarški pomočniki še sorazmerno dobro plačani. Takrat se niso borili za izboljšanje plač in tudi ne za izvajanje socialne zakonodaje. Prišla so pa leta gospodarske krize in navidezno pomanjkanje dela. Pomočnike so začeli mojstri pošiljati na brezplačne dopuste z izgovorom, da ni dela. Po 14 dneh ali enem mesecu so pomočnike vzeli zopet nazaj v delo, seveda z nižjo plačo, češ da ne morejo več toliko plačati kakor prej. To se je ponavljalo vsa nadaljna leta in to skoraj po vseh podjetjih. Pomočnik pri enem podjetju je imel tako l. 1930 plače 7.50 din na uro, leta 1936 pa le še 4 din. V drugem primeru, ko je pomočnik z veččlansko družino menjal mojstra, je pa prišel od 7 din na 3 dinarje. To sta samo dva primera. Zatorej je nujno sledilo, da se pomočniki organizirajo in da si po svojih strokovnih organizacijah izboljšajo svoj teški položaj. Prva želja pomočnikov je bila, da sklepno enotno kolektivno pogodbo. To so tudi dosegli po daljši disciplinirani borbi. Pogodba je še dokaj dobra, čeravno ne popolna. V kolektivni pogodbi je točno določeno kakšne morajo biti kate-

gorije plač in kako se mora zaslužek izplačevati, zakonodaja izvrševati itd. Toda to kolektivno pogodbo gotovi mojstri prezrejo in uravnavajo dolžnosti po svoje. Nadure se ne izplačujejo, čeravno se še vedno dela po 12 ur na dan. Zato ni čudno, če gre pomočnik od enega podjetja proč in potem zahteva izplačilo neplačanih nadur in onega primanjkljaja, ki mu pripada po kolektivni pogodbi. Dokler je pomočnik v službi pri podjetju in ni zadosti zaveden, še molči in si misli, češ ko me bo odpustil ga bom že, če drugače ne, pa s tožbo, da bom dobil ono, kar mi gre po kolektivni pogodbi. Tako greši nekoliko delavec, ko ni zahteval, odnosno ni upal zahtevati, da se izvaja kolektivna pogodba, še bolj pa greši mojster, ker ni izvajal podpisane kolektivne pogodbe. In tako morajo mojstri poleg nadur plačati še stroške. Zaradi tega delajo prizadeti mojstri največji prah in tarnajo po nedavni stari skupni slogi. Vprašamo se sedaj, kdo je kriv? Pogosto se dogaja, da mojstri prijavljajo pomočnike v bolnišnico zavarovanje v nižje razrede. Imamo celo primer, ko je mojster odtegoval pri plači pomočniku za devet razred, ko je pa pomočnik zbolel, je pa ugotovil, da je dejansko še v 6. razredu. Če hočete, vam lahko postrežemo z imenom. Še druge kršitve se dogajajo, ki jih pa danes ne bomo navajali. Če ta poziv ne bo zalegal, vam bomo drugič postregli z imeni in z navedbo, kje kršijo kolektivno pogodbo. Mislimo, da je za enkrat dovolj dokazov za objektivnega opazovalca. Kdo je kriv tem razmeram med pomočniki in mojstri?

Lep tečaj skupin JSZ v Kamniku

Drugi del tečaja za odbornike krajevnih skupin kamniškega okraja se je vršil v nedeljo 6. decembra v Kamniku. Udeležba je bila nad vse zadovoljiva. Okrog 100 tovarišev in tovarišic je napolnilo dvorano Kamniškega doma. Prvo predavanje je imel tov. Rozman o pomenu in nalogah naše nove mladinske organizacije Krščanske delavske mladine. Njegovo predavanje nam je osvetlilo vse napake in pomanjkljivosti našega mladinskega gibanja, obenem pa pokazalo pot, po kateri bo treba usmeriti nov delavski rod. Predavatelj je svoje predavanje zaključil z besedami:

Delavski mladostnik mora živo čutiti in se zavedati, da je Kristusov brat in da se mora kot tak vsega žrtvovati za druge, ker le po tej poti je mogoče priti do onih duš, katere so izgubile Kristusa ali ga zavrgle. Modernih apostolov potrebujemo, ki bodo šli kakor bratje med našo duševno in telesno zapuščeno delavsko mladino. Brez ozira na težave iz leve in desne sejmo lju-

bezen, kajti le na ta način bomo prišli do boljših časov.

Drugo predavanje je imel dr. A. Gosar. Njegovo predavanje »Cerkev in socialno vprašanje« je bilo izredno aktualno in zanimivo. Pokazal nam je delo in prizadevanje Cerkev za rešitev socialnega vprašanja. Kaj in v koliko je Cerkev dolžna, da sodeluje in kje ona ne more odločevati. Obe soc. okrožnici sv. očetov sta dragocen dokument časa, žal, da jih vse premalo študiramo in zato tudi največkrat ne razumemo. Tako lepik predavanj bi želeli čim več. Kajti le, ako bomo ta vprašanja študirali in se zanje zanimali, bomo dobili pravo jasnost in poglede na težave sedanjih dni. Vsi navzoči so bili g. predavatelju za njegova res zanimiva izvajanja od srca hvaležni.

Nadaljevanje tečaja bo prvo nedeljo po novem letu v Sršenovi dvorani v Radomljah. Spored še pravočasno sporočimo.

„Collegium Seraphinum“ v Ljubljani

V nedeljo je prevz. škof dr. Rožman blagoslovil v Ljubljani novo palačo, krasen dom oo. frančiškana. Stavba, ki stoji poleg samostana, je predvsem namenjena novemu mlademu naraščanju reda, kjer se bo pripravljali in vzgajali za svoj visoki poklic. V stavbi sami pa je tudi nova dvorana, ki je namenjena v uporabo širši javnosti v strogo prosvetne namene. Taka dvorana je bila Ljubljani nujno potrebna, saj smo jo zelo pogrešali prav v zadnjih letih.

Otvoritev dvorane je bila v nedeljo v zvezi z lepo akademijo. K otvoritvi je bil poleg drugih povabljen tudi predsednik Jugoslovanske strokovne zveze. Slavnostni govor je imel provincialal p. dr. Gvido Rant. V svojem idejno globoko zajetem

govoru je p. Gvido naglašal: »Frančiškan je vedno velik optimist, kakor je bil oče tega reda, ki je vedno in povsod zaupal v božjo Previdnost. Tako smo tudi mi, zaupajoč v to Previdnost, zgradili ta dom, da se bodo v njem vzgajali ljudje, ki so v sebi enotne osebnosti, trdno zakoreninjeni v veri in v večno veljavnih etičnih načelih, da bodo vstopili v življenje s svojim delom in s svojim delom pomagali sveti Cerkvi preobraziti svet.«

Ob tem velikem prazniku oo. frančiškana iskreno častitamo in se z njimi vred iz srca veselimo vsakega njihovega napredka, saj so po duhu najbližji delavskemu srcu. Delavstvo ravno vsled pomanjkanja duha sv. Frančiška v človeški družbi silno trpi gospodarsko in duhovno.

Volitve delavskih in nameščenskih obratnih zaupnikov za l. 1937

Vsako leto se morajo v mesecu januarju na podlagi § 115. zakona o zaščiti delavcev in čl. 6. Navodil v vseh obratih, kjer je zaposlenih nad 10 delavcev, izvesti volitve delavskih in nameščenskih obratnih zaupnikov.

Delavska zbornica je že poslala vsem starešinam delavskih in nameščenskih obratnih zaupnikov okrožnico, katero zaradi njene aktualnosti priobčujemo.

*

DELAVSKA ZBORNICA V LJUBLJANI

Vsem starešinam delavskih in nameščenskih zaupnikov!

I. Pripravljalna dela.

1. Bliza se mesec januar in priporočamo vsem zaupniškimi odborom, da pričenjajo tako s pripravami za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov za leto 1937, tako da bodo vse volitve brez težko izvršene v mesecu januarju, kakor to predpisuje zakon o zaščiti delavcev.

Predvsem naj zaupniški odbori sklepajo o načinu izvedbe volitev, t. j. ali se bodo vršile volitve po skrajšanem ali po rednem volivnem postopku in naj takoj od nas zahtevajo potrebne tiskovine. — Kadar naročite tiskovine, je potrebno navesti, da-li rabite tiskovine za skrajšani ali za redni volivni postopek in za katero podjetje, odnosno za kateri obrat. Vse tiskovine za izvedbo volitev dobite od nas.

Predvsem je potrebno izvršiti sledeče:

- Naročiti potrebne tiskovine;
- sestaviti volivni odbor za izvedbo volitev (glej člen 9. Navodil za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov);
- zahtevati od Inspekcije dela, da volivni odbor potrdi in ji predloži dan volitev (glej člen 12. Navodil za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov).

Radi hitreje in lažje izvršitve tega dela in radi kontrole s strani podpisane zbornice Vam svetujemo, da vso korespondenco, ki je v zvezi z volivnim postopkom s kr. bansko upravo (Inspekcijo dela), vršite preko nas, tako da bomo imeli pregled čez ves potek ter izvršili tudi eventualne intervencije pri Inspekciji dela in delodajalcih in če bi bilo potrebno, dali navodila onim odborom, ki tega dela še popolnoma ne razumejo.

2. S poslanim materialom je treba štediti. Zbornica ne bo poravnala računov za materialne izdatke takega materiala, katerega ima ona sama na zalogi. Zato Vam svetujemo, da preden kaj nabavite, zahtevajte to od nas. Za vsako nabavo materiala morate dobiti od nas predhodno odobritev.

3. Vsi starešine delavskih in nameščenskih zaupnikov naj nam pošljejo svoja poročila, kaj so z ozirom na to našo okrožnico podvzeli, odnosno naj nam pošljejo prepis zapisnika seje, na kateri se je o tej zadevi razpravljalo.

II. Zastopnik zbornice.

Kakor izgleda, se bo volilo v okoli 300 podjetjih, odnosno obratih. Iz tega sledi, da se delavci in nameščenci poslužujejo svojih, z zakonom zajamčenih pravic. Razumljivo je, da Delavska zbornica po svojih zastopnikih ne bo mogla prisostvovati pri vseh teh volitvah in prosimo vse volivne odbore, da volitve izvrše sami, brez zastopnika zbornice, in to predvsem v onih podjetjih, kjer so te volitve postale že tradicionalne. Računati je treba predvsem s tem, da bo zbornica morala po svojih zastopnikih sodelovati tam, koder se dosedaj še ni volilo.

III. Naloge volivnih odborov.

Volivni odbori v onih obratih, koder se bo volilo po rednem volivnem postopku in koder je bilo vloženi več kandidatnih list, naj upoštevajo sledeče:

- Da si pravočasno naroče glasovalni material;
- da jim podjetje pravočasno izroči volivne imenike in da izvrše reklamacijski postopek;
- da pri naročanju glasovalnega materiala navedejo:

- koliko je bilo vloženi kandidatnih list;
- za koliko volivcev zahtevajo glasovalni material.

Glasovalni material bo zbornica poslala samo na željo predsednika volivnega odbora in na od njega navedeni naslov.

Zbornica ima na zalogi sledeči material za izvedbo glasovanja:

- kuverte, b) glasovnice sledečih barv: rdeče, modre, bele in zelene. Računamo, da več kot štiri kandidatne liste v enem podjetju ne bodo vložene. Volivni odbori naj za vsako vloženo listo takoj določijo barvo glasovnice, kar naj tudi označijo na razbošenih kandidatnih listah.

Ljubljana, dne 6. decembra 1936.

Tajnik:
Filip Uratnik, s. r.

Predsednik:
Lojze Sedej, s. r.

*

Ako bi kateri od predsednikov obratnih zaupnikov te okrožnice ne dobil, naj to takoj sporoči Delavski zbornici ali JSZ, nakar jo bo takoj prejel, kakor tudi vse potrebno gradivo. Sporoči pa naj tudi, ali se bodo volitve izvedle po daljšem ali krajšem postopku, da more potem zbornica poslati primerno gradivo.

V onih podjetjih, ki volijo skupno tri ali več zaupnikov, morejo izvoliti enega tudi nameščenci.

Kako se v primeru, ako je v podjetju več nameščencev, postopa glede volitev, je že večkrat prišlo med delavci in nameščenci do nesoglasja, zato letos ponovno priobčujemo tozadevna pojasnila, da bodo tako delavci kakor nameščenci zavzeli k temu vprašanju pravilno stališče.

Pri volitvah v letu 1934 so nameščenci predilnice v Litiji, ki jih je nad 10, odklonili predložitev svoje kandidatne liste. Volili pa so vseeno, in sicer delavsko listo, ki so jo predlagali narodni socialisti. Delavska zbornica je vse glasove nameščencev razveljavila. Narodna strokovna zveza se je pritožila na bansko upravo, ki je pritožbi ugodila in razveljavila volitve. Volivni odbor pa se je zoper odločbo kr. banske uprave pritožil na ministertvo za socialno politiko, ki je odločbo banske uprave razveljavilo in volitve potrdilo. Ministertvo je svoj odlok podprlo s sledečimi razlogi:

Določilo zakona o zaščiti delavcev v § 115. daje nameščencem, kadar jih je več kot 10, celo podjetje pa voli manj kot tri zaupnike, pravico izbirati, da ali volijo skupno z delavci delavske zaupnike, ali pa volijo svojega posebnega zaupnika. Kadar pa podjetje, ki ima več kot 10 nameščencev in se voli več kot tri zaupnike, takrat nameščenci te pravice izbiranja nimajo, marveč morajo sami voliti svojega nameščenskega zaupnika in ne smejo voliti skupaj z delavci delavskih zaupnikov.

Nameščenci v tem podjetju so bili poživani od volivnega odbora, da v smislu § 115. zakona o zaščiti delavcev sami postavijo svoje nameščenske kandidate, ker skupno z delavci v smislu citiranega paragrafa ne smejo voliti delavskih zaupnikov. Nameščenci pa so to odklonili in so nato volili delavsko listo. Ker pa v smislu citiranega paragrafa ne smejo voliti delavskih zaupnikov, je zastopnik Delavske zbornice pravilno postopal, ko je razveljavil glasove nameščencev, ki so bili oddani za delavsko listo. Ker morajo torej voliti nameščenci samo svojega nameščenskega zaupnika, bi bili morali postaviti svoje nameščenske kandidate. Ako tega niso napravili, so s tem izjavili, da se volitev zaupnikov ne marajo udeležiti in da se torej nočejo poslužiti pravic, ki jim jih daje § 108. zakona o zaščiti delavcev.

V podjetjih, kjer še niso bili dosedaj izvoljeni delavski obratni zaupniki, pa bi delavci želeli, da se jih izvoli, postopajte sledeče:

Najprej določite volivni odbor, ki ga tvorijo po zaposlitvi najstarejši delavci v obratu, in sicer toliko, kolikor se za dotično podjetje voli obratnih zaupnikov; n. pr. do 50 zaposlenih delavcev se volijo 4 zaupniki in v tem primeru tvorijo tudi štirje delavci volivni odbor. Ti izvolijo izmed sebe predsednika in tajnika.

Ako pa delavci ne vedo točno, kateri so po zaposlitvi najstarejši delavci v obratu, naj prosí

krajevna skupina, ako je pa ni, pa delavci sami dotično podjetje za seznam najstarejših delavcev v obratu. Vloga naj se glasi: »Ugledni naslov nam prošamo, da nam blagovoli na podlagi čl. 9. Navodil za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov v podjetjih, ki spadajo pod zakon o zaščiti delavcev, izstaviti seznam po zaposlitvi najstarejših delavcev. Prosimo, da navedete v tem seznamu okrog 10 delavcev.« — Ta seznam podjetje mora izstaviti. Ako bi se branilo, sporočite to v posebnem dopisu JSZ, nakar bomo vse potrebno uredili, da bo dala podjetju za to potreben nalog Inspekcija dela.

Poleg tega seznama pa mora podjetje izstaviti tudi potrdilo, da so ti delavci res po zaposlitvi najstarejši. To potrdilo naj se glasi: »Podpisano podjetje potrjuje, da so spodaj navedeni najstarejši delavci po zaposlitvi v podpisnem obratu.« Podpis podjetja.

Ta volivni odbor, sestavljen iz najstarejših delavcev v podjetju, naj potem to potrdilo podjetja in obrazec, ki je za to na razpolago in ga vam takoj pošljemo, čim nam sporočite, za kateri obrat boste izvedli volitve, pošlje točno izpolnjen na naš naslov. To zato, da bomo vodili evidenco in skrbeli, da bo Inspekcija dela te vloge čim hitreje reševala. Na tem obrazcu, na katerem je treba napisati ime, priimek, poklic in stanovanje teh delavcev, kakor tudi število zaposlenih delavcev v podjetju, je treba tudi predlagati dan volitev. Člen 14. Navodil za volitve namreč pravi, da mora od dne, ko so volitve razglašene v podjetjih, kjer je zaposlenih do 150 delavcev, miniti najmanj dva tedna, da se izvede postopek; v onih podjetjih z nad 150 delavcev pa največ tri tedne. Zato predlagajte dneve v času od 15. do 30. januarja 1937. Kot dan volitev lahko predlagate navaden delavnik po delu, ali nedeljo.

Vse naše skupine in zveze so te dni prejele v tem pogledu posebno okrožnico, katero na odborovih sejah dobro proučite in ukrenite vse, da bomo v vseh podjetjih uveljavili naše zakonite pravice, to je izvedli volitve delavskih in nameščenskih obratnih zaupnikov.

*

Koliko se voli obratnih zaupnikov?

Število delavskih zaupnikov se ravna po številu delavcev, ki so zaposleni v dotičnem podjetju, in sicer takole:

- do 20 delavcev, volijo vsi enega zaupnika;
- od 21 do 50 delavcev, volijo ti največ tri zaupnike;
- od 51 do 100 delavcev, volijo ti največ štiri zaupnike;
- od 101 do 150 delavcev, volijo ti največ pet zaupnikov;
- od 151 do 450 delavcev, volijo ti največ šest zaupnikov;
- če je več nego 451 delavcev, voli vsakih nadaljnjih 50 delavcev po enega zaupnika, toda skupaj ne smejo nikoli voliti več kot 16 zaupnikov.

*

Kdo ima pravico voliti?

(Aktivna volivna pravica.)

Pravico voliti delavske in nameščenske zaupnike imajo vsi delavci in nameščenci obojega spola, ki so ob času volitev zaposleni v podjetju in so dovršili 18. leto starosti.

*

Kdo sme biti izvoljen za zaupnika?

(Pasivna volivna pravica.)

Za delavskega ali nameščenskega zaupnika smejo biti izvoljeni delavci in nameščenci obojega spola, kateri so jugoslovanski državljani in so dovršili 21. leto starosti.

Tovariši!

Pristopajte kot člani k

„Delavski tiskarni“

registrovani zadrugi z o. z.

Doma in po svetu

Domači dogodki

Občinske volitve v 76 slovenskih občinah so po uradnih poročilih izpadle takole: Od 50.594 vpisanih volivcev jih je volilo 34.834 (68.85%). Dobili so: JRZ 24.135 (65 občin), JRZ kompr. 1809 (1 občina), opozicija 8482 (10 občin), JNS 319 (—), Nemci 89 (—). — V donavski banovini so dobili občin: JRZ 621, Združena opozicija 74, Hodera 23, neopredeljeni 16, bivši demokrati 10, HSS 9, Ljotič 9, meščani 8, kmetско gibanje 7, JNS 2, zemljoradniki 2, radikali 1. — V vardarski banovini (Južna Srbija, Makedonija): Vpisanih volivcev 377.430, volivna udeležba 96.5% — silno visoka. JRZ je dobila (v večini občin po 3—5 list JRZ) 344 občin, neopredeljeni 7, združena opozicija 9, meščani 2, JNS 2.

Volitve v mestih bodo, kakor poročajo, začetkom meseca marca 1937.

Francoski trgovinski minister Bastid je prišel v Beograd, da osebno podpiše trgovinsko pogodbo z Jugoslavijo. Njegovo potovanje pomeni učvrstitev francosko-jugoslovanskega zaveznitva.

Trgovinska pogodba z Anglijo je bila podpisana v Londonu po uspešnem posredovanju kneza Pavla. Razmena blaga se bo po tej pogodbi še povečala in bo angleški trg v znatni meri nadomestil italijanskega, zlasti kar tiče izvoza našega lesa.

Za 500 milijonov novih bonov (blagajniških zapisov) more po novi uredbi izdati državna blagajna. Tako bo dosežena skupna vsota 1 milijarde teh zapisov, ki se bodo odslej izdajali stalno. Ti boni se izdajajo na različne roke, da se pridobi gotovina za državno blagajno.

O razmerju med JRZ in Hrvati je govoril na shodu v Gor. Milanovcu minister za socialno politiko Cvetković. Izvajal je: »S Hrvati smo sedaj na jasnem in edini glede narodnega in državnega edinstva. Ločimo se samo še glede načina notranje državne uprave.«

Tuji dogodki

Angleški kralj se hoče privatno poročiti z gopo Simpsonovo. Tej ženitvi nasprotujejo sama angleška vlada s parlamentom in vlade vseh dominijonov. Gospa Simpsonova je bila že dvakrat poročena in je sedaj že drugič ločena. Zaradi tega je nastala težka ustavna kriza, ker se vlada, parlament in dominijoni branijo sprejeti izjemen zakon, s katerim bi se kralju Edvardu dovolila privatna poroka. Poročajo pa, da so med vlado in kraljem nastala še druga nasprotja čisto političnega značaja. Vladi ni bilo prav, da je šel kralj poleti v Turčijo in tam navezal tesne prijateljske stike; ravno tako vlada ni sodelovala pri zadnjih kraljevih potovanjih po pasivnih krajih, kjer je videl silno revščino in pomanjkanje ter je prebivalstvu preko vlade obljubljal izboljšanje in pomoč.

V Španijo prihaja zmerom več dobrovoljcev in »prostovoljcev« drugih narodnosti. Poleg Marokancev in tujske legije prihajajo sedaj na pomoč upornemu generalu Francu izborna opremljena četa iz Nemčije in iz Italije, kjer se pripravljata na odhod v Španijo 18 batalijonov vojakov. Na drugi strani poročajo o celih četah, batalijonih in brigadah Francozov, Italijanov, Nemcev, Rusov itd., ki se bore na strani republikanske vlade. — Črne maroške čete še zmerom oblegajo Madrid, a ga ne morejo zavzeti. Velik del mesta je od prestopnega bombardiranja že v razvalinah. — Na severu je samostojna baskiška vlada organizirala v Bilbao narodno baskiško armado, ki je sedaj začela prodirati proti jugu na Burgos. — Angleški narodni poslanci, ki so prišli v Madrid, da si ogledajo državljansko vojno na kraju samem, pozivajo nacionalistične generale, naj nehajo sipati bombe na Madrid, ker so žrtve teh napadov samo otroci in žene.

V francoski ljudski fronti je prišlo do nesoglasij v pogledu zunanje politike napram Španiji med socialisti in komunisti, ki so se pri zadnjem glasovanju o zaupnici vladi vzdržali glasovanja. Komunisti trdijo, da je prepoved prodaje orožja zakoniti španski vladi v nasprotju z mednarodnim pravom in škodljiva interesom Francije. Italija in Nemčija ne sposlušata dogovora o nevmešavanju in pošiljata v Španijo ne le prostovoljce, marveč celo pravo redno vojsko in sploh zasledujeta pri tem zgolj svoje imperialne koristi. Če se jima bo

Krščanska delavska mladina v luči „Delavske fronte“

»Delavska fronta« v svoji številki z dne 5. decembra t. l. piše o brošuri »Cilji in pota krščanske delavske mladine«, ki jo je izdala Mladinska zveza in nato obdeluje naš krščanski delavski mladinski pokret. Za brošuro samo so jo polna usta hvale in ne more kljub svoji znani tenkočutnosti za vprašanja najintegralnejšega katoličanstva najiti niti trohice zmote. Ker torej niso mogli najti v brošuri sami nič spodtakljivega, je bilo treba najti drug način, kako zabrisati dober vtis, ki ga je napravila brošura pri poštenih ljudeh, in kako čim najzdatneje popackati mladinski pokret »belih socialistov«. »Delavska fronta« ne bi bila »Delavska fronta«, ako tudi tukaj ne bi našla zadovoljiv izhod. V svoji iznajdljivosti se je tedaj spravila nad ljudi, ki sodelujejo pri našem mladinskem pokretu. Takole modruje: »V njenem vodstvu (vodstvu Mladinske zveze op. ur.) in okrog njega se zbirajo ljudje, ki so bili svoječasno v tesnih stikih z Mladim plamenom, predseduje pa tajnik krščanske socialistične JSZ. Narodni pregovor pravi: Volk dlako menja, nravi pa nikoli! Isto velja tukaj. Zosizem je krščansko soc. naraščaju le vaba za nepoučene ljudi... Zato Mladinska zveza ne more biti — naš žosizem.«

Ko je že govora o volkovih, ki menjajo dlako, nam nehote uide spomin na one ljudi, ki so bili kot člani Krekove mladine ali pa JSZ nekoč vneti krščanski socialisti in bili več ali manj v tesnih stikih z Mladim plamenom, ki pa so danes v vodstvu »zelencev« in okrog njega. »Delavska fronta« naj nam sedaj pojasni, kako je s temi »volkovi«, da morejo uživati zaupanje pravovernih katoličanov, ali so ti spremenili samo dlako ali tudi нрав, ali pa oboje skupaj.

to še naprej dopuščalo, bosta po zmagi v Španiji nazadnje udarili še neposredno na Francijo. Predsednik Blum je že hotel odstopiti, a so ga prepovorili. Tudi mnogi drugi iz ostalih strank ljudske fronte namreč se v tej točki strinjajo s komunisti. Menijo le, da orožje španski republikani ne bo pomagalo, marveč bi prišlo do novega evropskega klanja in da še ni prišel trenutek, ko bo morala Francija dejansko in neposredno poseči v spor.

Sv. oče Pij XI. je lažje obolel. Vendar je bolezni težje narave kot se je prvotno domnevalo.

Spremembo vlade brez kraljevega privoljenja so hoteli v Grčiji izvesti z vojaško pomočjo prvaki ljudske stranke. Ta stranka se je svoječasno najbolj prizadevala za izpremembo državne oblike iz republike v monarhijo in je pripravila tudi med ljudstvom potrebno razpoloženje za vrnitev kralja iz tujine.

Italijansko časopisje predlaga, naj se Zveza narodov razpusti, ker samo ovira »nemoten razvoj evropskih narodov«.

Na nemško sporočilo o prenehanju veljavnosti mirovnih pogodb glede nemških plovnišnih rek in kanalov, je odgovorila Jugoslavija, da se načelno ne more strinjati z načinom enostranskega odpovedovanja dvostranske obveznosti mednarodnih dogovorov.

Kongres ameriških držav se je sestel v Buenos Airesu v Argentini. Zunanji minister Združenih držav je imel lep govor o mednarodni politiki. Dejal je, da vojna ni sredstvo za rešavanje sporov, marveč trezni razgovori in obvezna razsodišča. V sedanjih dneh pa so mednarodni sporazumi izgubili ves svoj ugled in učinkovitost, kar vzbuja v ljudeh propast in strah. Z nogami se tepta mednarodno pravo. Jasne, pismeno ugotovljene dolžnosti se ne izvajajo da celo zahteve mednarodne morale se gazijo. Nihče se ne briga za čast posameznih držav (Španija), kakor da bi nad mednarodno častjo otvorili konkurz. Skrajni čas je, da se vzpostavi zaupanje v veljavnost mednarodnih obveznosti. Koristi vsega sveta zahtevajo, da se nehajo običaji enostranskega in samovoljnega odpovedovanja mednarodnih pogodb.

Izredni kongres sovjetov v Moskvi je sprejel novo ustavo Rusije. Staljin je v svojem poročilu naglašal, da pomeni nova ustava uveljavljenje demokracije in da bo z njo izvršen v Rusiji ogromen preobrat in napredek. Dan izglasovanja nove ustave bo zanaprej ruski narodni praznik.

Za duševno kvaliteto dopisnika »Delavske fronte« je predvsem značilno podtikavanje, da nam je Zosizem le vaba za nepoučene ljudi. Ako bi delavski frontaš nekoliko bolje preštudiral našo brošuro, bi lahko ugotovil, da pomeni žosizem delo, to je tisto podrobno vzgojevalno delo delavskih mladostnikov, ki jih skušamo prevzgojiti v zavedne in iskrene krščanske borce, ki bodo nekoč prekvasil delovno občestvo in celotno družbo v smislu krščanskih načel. Kdor bi od žosiztov sprejel samo naziv in par blestečih gesel, bi kaj hitro klaverno propadel, in to »brez predhodnega opozorila nepoučenim ljudem«.

Pri vsej stvari je pa za nas važno tole: Naj Jugoslovanska strokovna zveza ali kakršnokoli gibanje v njenem sklopu še tako iskreno in vneto poudarja katoliška načela in ista dejansko izvaja v življenju, vse to je treba proglasiti za zlagano in za vabo za nepoučene ljudi. Parola je: JSZ je treba pod vsakim pogojem in za vsako ceno uničiti, vsak nov pokret v njenem sklopu pa diskreditirati in že v kali udušiti.

Kamnik. Neki ljudje prisijo za naše tovariše, ki so zaposleni po 50 in več let v enem podjetju in vestno vrše svojo naporno in nevarno službo, neka odlikovanja.

Najlepše odlikovanje za naše stare tovariše bi bila primerna pokojnina, ki bi zadostovala, da v miru preživi zadnje ure tega težkega življenja. Za druge, ki še niso izčrpali svojih življenjskih moči v trdem delu in ga še morejo opravljati, pa bi želeli vsaj majhno izboljšanje delovnih pogojev in malo večji košček vsakdanjega, pravično zasluženega kruha.

Priporoča se domača manufakturna trgovina

JANKO ČEŠNIK
Ljubljana, Lingarjeva ulica

Za Božič

smo znatno znižali naše cene!

otroške čevlje	Din 18—
ženske čevlje	„ 59—
moške čevlje	„ 69—
ženske snežke	„ 69—
otroške obleke	„ 60—
moške obleke	„ 153—
smučarske obleke moške	„ 144—
moške suknje zimske	„ 178—
otroške suknje	„ 78—

Ant. KRISPER, Ljubljana
Mestni trg 26 — Stritarjeva ulica 13